

AGDER STATSADVOKATEMBETER

Justisdepartementet
Postboks 8005 – dep.

0030 OSLO

Deres ref.:
200801226- /IBF

Vår ref.: (bes oppgitt v/svar)
64/08 – DD/åbt
441.1-0

Dato:
05.06.2008

NOU 2008:4 "Fra ord til handling – bekjempelse av voldtekt krever handling" – Høring

Agder statsadvokatembeter velger i hovedsak å avgrense sin uttalelse til innstillingens kap. 8: Rettsapparatets behandling av voldtektssaker.

I St.meld. nr. 52 – 2000-2001, side 18, uttalte riksadvokaten:

"Man er betenkt når det gjelder den delen av forslaget som går ut på å bygge opp en sentral enhet med et slags "overgripende" ansvar for behandlingen av seksuelle overgrepssaker. Ansvaret for etterforskning og oppfølging av straffesaker er lagt til det enkelte politidistrikt. Dette gjelder også sedelighetssaker. Allerede i dag har mange politidistrikt både ressurser og kompetanse til selv å håndtere de fleste av disse sakene, uten bistand utenfra. Målet er nå å bygge opp tilsvarende kompetanse i samtlige politidistrikt, ikke minst når de i løpet av kort tid vil bli betydelig færre og større, og derved skape grunnlag for kvalitativ god etterforskning i alle saker. Etter riksadvokatens oppfatning kan det være grunn til å frykte at en styrking av Kripos, i den størrelsesorden det antydes i brevet av 7. november 2000, vil kunne gå på bekostning av satsning og utvikling lokalt. Det vil i så fall være uheldig. Målsettingen om at politidistriktene skal bli i stand til å etterforske flere saker betyr selvsagt ikke at bistandsanmodningen blir overflødig. I alvorlige, kompliserte og/eller komplekse saker vil deltakelse fra Kripos inngå i de tiltak som vil bli påpekt herfra, bl.a. i nytt rundskriv om etterforskning av voldtektssaker."

De samme betenkelighetene gjør seg like sterkt gjeldende i dag i forhold til utvalgets hovedanbefaling om opprettelse av en landsdekkende spesialenhet i politiet med ansvar for seksualisert vold – SEPOL.

En opprettelse av SEPOL kan også bli en ”sovepute” for de lokale politidistriktene ved at de ikke prioriterer denne etterforskningen.

Behovet for å styrke komeptanseutvikling og -heving, samt etterretning, kan forankres hos Kripos. Kripos innehar i dag spisskompetanse bl.a. innenfor vold og seksuelle overgrep mot barn. Denne spisskompetansen kan styrkes og videreutvikles ved å gi Kripos en styrket rolle og ansvar for saksfeltet seksuelle overgrep.

Kripos innehar også spisskompetanse innenfor kriminalteknikk. Kriminaltekniske undersøkelser er i mange SO-saker avgjørende bevis – enten for å knytte en person til åstedet eller utelukke en person fra åstedet.

Politi og påtalemyndighet har behov for en ”kunnskapsbank” som holder seg oppdatert på etterforskningsmetoder, kriminalteknikk, forskning, samt nasjonale og internasjonale utviklingstrekk innen saksfeltet.

Kripos må settes i stand til å kunne tilby faglig rådgivning – eventuelt kombinert med faglig assistanse i konkrete saker.

I så fall må Kripos tilføres nødvendige ressurser.

Utvalgets forslag om at det opprettes SO-utvalg i alle politidistriktene tiltres.

Agder politidistrikt har etablert SO-team som bl.a. har et distriktsovergrepene ansvar for SO-saker hvor fornærmede er under 18 år. SO-teamet gir også faglig veiledning til driftsenhetene i politidistriktet i andre SO-saker.

Agder statsadvokatembeter har sett en klar kvalitetsheving på det saksfeltet som SO-teamet har saksansvar for.

Alle politidistrikt bør pålegges å opprette et distriktsovergrepene SO-team som også gis saksansvar for samtlige SO-saker. Mengdetrening gir økt kompetanse.

En kan generelt sett ikke forvente at generalistene på de forskjellige mindre driftsenhetene i politiet – politistasjoner og lensmannskontorer – skal kunne ha tilstrekkelig kompetanse til å etterforske SO-saker med høy kvalitet. Det kan gå år mellom hver gang en SO-sak oppstår ved de mindre driftsenhetene.

SO-teamene må settes i stand til å gi faglig veiledning i initialfasen til de øvrige driftsenhetene - dersom SO-teamet av geografiske eller andre årsaker ikke kan ivareta dette selv. SO-teamet må overta ansvaret for etterforskningen snarest mulig – gjerne med bistand fra den lokale driftsenheten.

SO-team vil p.g.a. sin kompetanse ivareta fornærmedes behov på en bedre måte .

SO-teamet må etablere kontaktnett til og ha oppdatert kunnskap om de lokale institusjonene som er opprettet for å ivareta ofrenes mangfoldige behov, jf. side 61 i utvalgets utredning.

Kompetanse og kunnskapsformidling vil kunne spisses mot spesialistene i SO-teamet.

SO-teamet må ha faste jurister knyttet til seg.

SO-teamets saksansvar kan også omfatte andre sakstyper, for eksempel vold i nære relasjoner (familevold), alvorlig vold mot barn under 14 år, sykehusdødsfall og krybbedød.

SO-teamet kan brukes til å gi instruksjon til øvrige ansatte i politidistriktet – herunder operasjonssentralen og ordenspolitiet.

For å sikre at SO-saker gis den nødvendige prioritet, må politidistriktene pålegges å opprette SO-team med en bemanning som er i stand til å håndtere de utfordringene det enkelte politidistriktet står overfor. Pålegget må følges opp med ressurser, for eksempel i den størrelsesgrad som utvalget antyder at opprettelse av SEPOL vil kreve.

Utvalget foreslår lovpålagt og umiddelbar innrapportering av voldtektsanmeldelser til SEPOL. Ut fra de gjentatte og klare påleggene som riksadvokaten har gitt til politimestrene, stiller en seg tvilende til at et slikt pålegg til en eventuell sentral enhet har noe for seg.

Dersom riksadvokaten likevel er av den oppfatningen at en innrapportering vil bidra til å sikre at SO-sakene får den nødvendige oppmerksomhet og prioritet, kan riksadvokaten vurdere ved instruks å pålegge politidistriktene å underrette de regionale statsadvokatembetene ved mottatte anmeldelser i SO-saker. Statsadvokatene kan sikre at politidistriktene gir sakene den nødvendige prioritet, og at det settes av nødvendige ressurser i den enkelte sak.

Dennis Danielsen
statsadvokat

Besøksadresse
Tinghuset
Rådhusgt.34, Kristiansand

Postadresse
Serviceboks 504,
4605 Kristiansand

Telefon Telefax E-mail:
38176440 38176002 post.agder@statsadvokatene.no

Besøksadresse
Tinghuset
Rådhusgt.34, Kristiansand

Postadresse
Serviceboks 504,
4605 Kristiansand

Telefon Telefax E-mail:
38176440 38176002 post.agder@statsadvokatene.no